

	rodovitne	nerodovitne
na Českem	9541	459 oralov
na Marskem	9657	343 "
na Šleskem	9645	355 "
v Galiciji s Krakovo	9080	920 "
v Bukovini	9473	527 "
v Dalmaciji	9736	264 "
v Lombardiji	8434	1566 "
na Beneškem	7949	2051 "
v Vojvodini in Banatu	8647	1353 "
na Horvaškem in v Slavoniji	8677	1323 "
na Ogerskem	8477	1523 "
na Erdeljskem	7443	2557 "
na vojaški Granici	7933	2067 "

Nar več polja je na Marskem, Českem, Šleskem, v Galiciji, v Lombardiji in Beneškem, v zgornji in doljni Austriji, v Vojvodini, Banatu, Ogerskem, Horvaškem in Slavonkem.

Nar več vinogradov je na Ogerskem, Horvaškem, Dalmatinskem, na Lombardo-Beneškem, v doljni Austriji, na Terzaškem in Goriškem in južnem Tiroljskem.

Tiroljsko, Salcburško, Štajarsko, Krajnsko, Koroško, Primorsko, Bukovina, Dalmatinsko in Beneško, Vojvodina, Banat in vojaška granica, so zavolj obilnih senožit vatvarjene za živinorejo.

Z gojzdi so posebno obdarovani: Tiroljsko, Salcburško, Štajarsko, Krajnsko, Koroško, zgornja Austria, Bukovina, vojaška Granica, Horvaško, Slavonsko in posebno Erdeljsko (Siebenbürgen). Revni gojzdv so Benečansko, Lombardija, Vojvodina in Banat.

Žalostna živa priča, kako pa je kmetijstvo v našem cesarstvu zaostalo za mnogimi družimi državami, je obilnost pašnikov (gmajn). Več ko sedmi del rodovitne zemlje, in več kot osmi del vse zemlje zneso pašniki! Na Dalmatinskem, Terzaškem in Goriškem jih je nar več. V goratih deželah se sicer ne morejo pašniki lahko drugač v prid obrniti; vendar bi se dala polovica pašnikov z veliko večim pridom v polje ali senožeti predelati, kar se bo s časom tudi gotovo zgodilo, ko bojo kmetje, v kmetijstvu bolj podučeni, spoznali, da jim pašnik, če prav prerajta vrednost tega, kar na njem zraste, celó malo dobička donese, zguba pa je gotovo velika, ktera jih po tem zadene, da bi na pašniku, če bi njiva ali senožit bil, več ali manj pridelali žita ali drugega sadeža ali sene in otave.

V ravno tem popisu, ki ga je naznanil časopis „Oest. Corr.“, beremo tudi, da zemljiša po najemnikih (Pächter, Colonnen) obdelovati, overa napredek kmetijstva na našem Laskem le zato, ker so najemniki (coloni) večidel sila revni in v kmetijstvu zlo nevedni. Za tega voljo se zamore kakor na Angleškem velik dobiček za kmetijstvo po najemnikih le tadaj pričakovati, da se umno obdelovanje zemljiša najemniku predpiše, po katerem se mora ravnati, — da se ne terja odrajtvalo najemšine v denarju, ampak v pridelkih, — da se najem za več let osnuje, da davke odrajtovati lastnik zemljiša prevzame, in da on prevede najemnika s potrebnimi pripomočki za dobro kmetovanje.

Slovanski popotnik.

* Gosp. Juri Jenko je za c. k. ministerialnega koncipista in sovrednika državnega zakonika v slovenskem jeziku na Dunaji izvoljen. Mož bo na pravem mestu.

* Dobra misel c. k. ministerstva pravosodja je bila, kazenski zakonik (Strafgesetzbuch) še posebej v pripravnih majhnih bukvah (v osmerki) na svetlo dati, ker vediti: kaj je prepovedano in kako se postavi zoperne dela kaznujejo (štrafajo), je vsacemu potrebno. Tudi v slovenskem jeziku (zraven nem-

škega) je že prišel kazenski zakonik na Dunaji na svetlo; naprodaj v Ljubljani šeni; bo pa menda kmalo prišel, in kadar pride, bomo ceno naznanili. Pričakovaje tega natisa smo jenjali v „Novicah“ naznanovanje kazenske postave, lani dajano.

* Natis deržavlanskega zakonika (bürgerliches Gesetzbuch) v slovenskem jeziku pridno napreduje; že je nek 15 pól gotovih; ker bo pablezo čez 40 pól obsegel, bo še kake 3 mesce terpelo, da pride na svetlo. Perva osnova je tako prenarajena in popravljenjena, da se bo smelo skor čisto novo delo imenovati. Imenitno in važno knjigo smo si pridobili: zamoremo potem reči, kadar bo to delo gotovo.

* Besednjak politično-pravoslavskih reči v nemško-slovenskem, horvaškem in serbskem jeziku, ki ga bo tudi c. k. ministerstvo izdalo, je srečno dodelan. Je čez 43 pól debel in pride morebiti že prihodnji mesec na prodaj. Ti besednjak bo kaj lepa pripomoč vradnikom in vsim pisateljem, kateri dostikrat taccih besed v jugoslavenskih narečjih potrebujejo. Tudi je vodilo k enolični pravoslavski terminologiji. — Ker slišimo, da vse te važne knjige pridejo iz rok vrednika deržavnega zakonika gosp. Cigale-ta na dan, moramo reči, da k doveršenju vsega tega je zraven obsirne vednosti tudi zares železne nevtrudljivosti potreba, da človek ne opeša. Slava!

Drobtinčice narodskih običajev.

Pri Brežanih na južnoizhodni strani Tersta, ki se po sliki in obleki od drugih Kraševcev razločujejo, imajo še sèm ter tjè staro navado, da ženinu in nevesti, kader sta od svojih staršev ali oskerbnikov privoljenje za ženitev zadobila, in kader se je že za vse temu potrebno pogovorilo, nevestin oče, ako pa on ne bi več živel, pa kak drug pošten mož njene naj bližnje zlahte, segavšima si v roki, ju z vinom križem poliva, da vino na tla teče, govoreč: „Tabart bodita vidva eden od drugega, ko se to vino pobere, v imé Boga očeta in Sina in Duha svetega. Amen“.

V Liburnii svatje nevesto do ženinove hiše pripeljavi jo najdejo zaperto, v kateri domači poprej od pira (ženitovanja) pridši mnogotere ropotajoče reči vganjajo: na žervne (Handmühle) melejo, kòse klepljejo, bačve nabijajo itd. Na to govorún zunanijh svatov nekeje časa terka, brez da notranji hočejo slišati, ter prosi oglasivšega se notranjega govorúna, da bi ga sprejel z nekimi ljudi popotniki na prespanje, da je ptujie s ptujimi ljudi, truden pota, noč blizo, da ne zna ne kamo ne kod, da je slišal, da so v tej hiši dobri ljudi, ki radi sprejemljejo popotnike čez noč. Al notranji še na vso moč izgovarja, da ni prostora za več ljudi, da imajo silnega dela, da je nevarno toliko ptujih ljudi imeti ponoči itd. Kader se pa dosta nagovorita, odpre notranji vrata, da če vendar te ljudi enmalo viditi. Na to ženin in nevesta poklekne na prag; svekerva pa, ali ako nje ne bi bilo, kakošna druga vredna žena ženinove zlahte, stopi pred nju imajoč v desni roki kupo (šalico) z vinom ali z vodo, na levi pa ročnik ali veliko ruto. Na to nevesta reče: „hvaljen Bog i Maria, má!“ (tukaj se má večkrat sliši namesto mati ali majka). Svekerva ji odgovori: „vazda budi hvaljen Bog i Maria, hčerko!“ Nevesta praša: „má! ča je v toj kupe?“ Svekerva odgovori: „vino i pšenica“. Nevesta da dar v kupo, ter praša: „má! ča je još v toj kupe?“ Svekerva odgovori: „sinci i hčerčice“. Nevesta da drugi dar v kupo, ter praša tretjo: „ča je još v toj kupe, má?“ Svekerva: „svaka dobra ljubav, čest i sreča, da bi rabila i plodila tebi, i svim tvojim vse dni življenja do velike starosti vse do kasne smerti“. Na to vsi svatje veselja zavriskajo, nevesta da tretji dar v kupo, sve-